

Vraagspecificatie Algemeen – ODW-NON

(Prestatiecontract)

Onderhoud DVM Wegkant (ODW) bestaande uit het meerjarig in stand houden van, monitoren van en informeren over de toestand van het Areaal, met upgradewerkzaamheden, in het beheergebied van Rijkswaterstaat Noord Oost Nederland.

Datum: 8 juni 2023

Zaaknummer: **31181967**

Aanpassingen in versie 1.1: (vraag 3 NvI)

1. Paragraaf 1.2: Duur en verlengoptie overeenkomst aangepast

Colofon

3.5

Uitgegeven door	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, Rijkswaterstaat, Centrale Informatievoorziening, OSR VM Services
Datum	8 juni 2023
Status	Definitief
Versienummer	v1.1

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Doel Vraagspecificatie Algemeen	4
1.2	Aanleiding Vraagspecificatie	4
1.3	Veranderingen ten opzichte van huidige VODK overeenkomst	4
1.4	Doel Vraagspecificatie	5
1.5	Documentstructuur Vraagspecificatie	5
1.6	Structuur Vraagspecificatie Algemeen	6
1.7	Verwijzing naar normen	6
1.8	Leeswijzer	6
2	Missie, doelstellingen, organisatie en strategie Opdrachtgever	7
2.1	Missie	7
2.1.1	Veiligheid	7
2.1.2	Leefbaar Nederland	7
2.1.3	Bereikbaar Nederland	7
2.2	Algemene doelstellingen RWS	8
2.3	Organisatie RWS	9
2.3.1	Algemeen	9
2.3.2	Regio's en districten	9
2.3.3	Verkeer- en Watermanagement (VWM)	9
2.3.4	Projectorganisatie van de Opdrachtgever (RWS- CIV)	10
2.3.5	Organisatie van de Beheerder (RWS-NON en RWS VWM)	10
2.4	Strategie Opdrachtgever	11
2.4.1	Inleiding	11
2.4.2	Strategie Verkeersmanagement Informatievoorziening	11
2.4.3	Rolverdeling tussen de SI en de Opdrachtnemer	12
2.4.4	Rolverdeling tussen CCMKO en de Opdrachtnemer	13
2.4.5	Rolverdeling tussen ORT-iWKS en de Opdrachtnemer	13
2.4.6	Rolverdeling tussen FS-IRN en de Opdrachtnemer	13
2.5	Scope Werkzaamheden	14
2.5.1	Inleiding	14
2.5.2	Werkpakket (WP) 1 Functioneren en Presteren weggant Areaal	14
2.5.2.1.	Beheer en onderhoud iWKS-en als onderdeel van WP1	15
2.5.3	Werkpakket (WP) 2 Functioneren en Presteren centraal Areaal	15
2.5.4	Werkpakket (WP) 3 Toegangsbeheer CVR-ruimten & weggantsystemen	15
2.5.5	Buiten scope	16
3	Uitgangspunten van de Overeenkomst	17
3.1	Intentie van de Overeenkomst	17
3.2	Basisprincipes van de Overeenkomst	17
3.2.1	De Overeenkomst	17
3.2.2	De Werkzaamheden	18
3.2.3	Projectmanagementplan (PMP)	18
3.2.4	Relatie Opdrachtgever – Opdrachtnemer	18
3.2.5	Verantwoordelijkheden	18
4	Essentie van de Opdracht/Beoogd eindresultaat	20
4.1	De Opdracht	20
4.2	Beoogd eindresultaat	20
4.3	Projectdoelstellingen	21

1 Inleiding

1.1 Doel Vraagspecificatie Algemeen

Het voorliggende document is de Vraagspecificatie Algemeen (hierna VSA). Deze Vraag-specificatie geeft, als onderdeel van de Overeenkomst, een beschrijving van de context van de Vraagspecificatie.

1.2 Aanleiding Vraagspecificatie

De regio's van Rijkswaterstaat, hierna te noemen RWS-regio's, bepalen het serviceniveau waaraan de rijks(vaar)wegen moeten voldoen. Zij zijn verantwoordelijk voor de realisatie van aanleg, onderhoud, operationeel verkeer- en watermanagement en informatievoorziening. Om het gewenste serviceniveau op de rijkswegen te bereiken, wordt gebruik gemaakt van meerdere dynamische verkeersmanagement systemen (hierna DVM-systemen), hierna te noemen het Areaal. Het Areaal is nader gespecificeerd in **bijlage A "Informatie Areaal"** bij de Vraagspecificatie.

Voor het vast onderhoud aan het Areaal zijn 2 regionale Vast Onderhoud DVM-keten (VODK) en 3 regionale Onderhoud DVM-keten Wegkant (ODW) overeenkomsten afgesloten, waarbij telkens de RWS-regio intern opdrachtgever is voor RWS Centrale Informatievoorziening (hierna RWS-CIV) en RWS-CIV de Opdrachtgever is naar de markt.

Deze Vraagspecificatie betreft de regionale Overeenkomst voor het beheergebied Noord-oost-Nederland (hierna RWS-NON) van Rijkswaterstaat. Voor het beheergebied RWS-NON loopt de huidige VODK overeenkomst af op 30 juni 2024 23:59.

De Transitie als bedoeld in de Vraagspecificatie Processen onder § 3.1.2 vangt aan op 2 januari 2024 en eindigt op 30 juni 2024.

Om het vast onderhoud aan het Areaal in het beheergebied van RWS-NON vanaf 30 juni 2024 zeker te stellen, is een nieuwe Europese aanbesteding voor de geactualiseerde behoefte noodzakelijk. ~~Hierbij is gekozen voor een 3-jarige Overeenkomst met tweemaal een optie voor een verlenging met één jaar.~~ Hierbij is gekozen voor een Overeenkomst van 3 jaar en 8 maanden met een optie tot verlenging van 1 jaar.

RWS behoudt in de nieuwe Overeenkomst het economisch en juridisch eigendom van het Areaal.

1.3 Veranderingen ten opzichte van huidige VODK overeenkomst

De Overeenkomst bevat een aantal veranderingen ten opzichte van de huidige VODK overeenkomst. Zo ligt de focus van de Overeenkomst meer op het Areaal langs de wegkant en minder op het Areaal in de Verkeerscentrales.

Tevens wordt in de Overeenkomst intensief samengewerkt met de service integrator Verkeersmanagement (hierna SI) die verantwoordelijk is voor de operationele coördinatie van de volledige verkeersmanagement Informatievoorziening (hierna IV) keten.

Om deze veranderingen te benadrukken wordt de Overeenkomst Onderhoud DVM Wegkant genoemd en niet meer Vast Onderhoud DVM-Ketens.

In hoofdstuk 2.4 en 2.5 van deze VSA worden deze veranderingen verder uiteengezet. Daarnaast zijn in de Vraagspecificatie eisen aangepast en nieuwe eisen toegevoegd in verband met deze veranderingen.

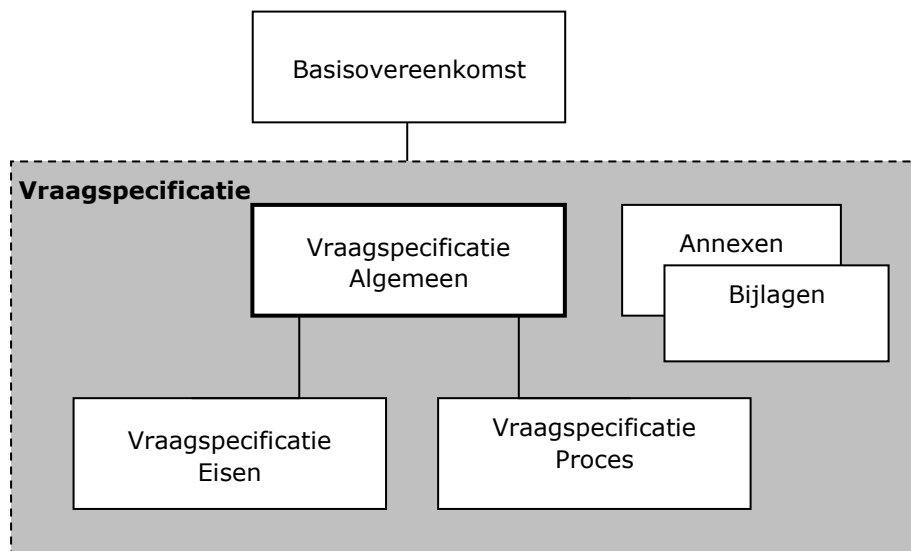
1.4 Doel Vraagspecificatie

De Vraagspecificatie maakt onderdeel uit van de Overeenkomst (**zaaknummer 31181967**) ODW-NON voor het meerjarig in stand houden van, monitoren van en informeren over de toestand van het Areaal, met upgradewerkzaamheden, in het beheergebied van Rijkswaterstaat Noord Oost Nederland.

De Vraagspecificatie beschrijft de context en de eisen die de Opdrachtgever stelt aan het Meerjarig Onderhoud, het Werk en de werkprocessen, die de Opdrachtgever minimaal noodzakelijk acht voor een beheerste en kwalitatieve realisatie van het Meerjarig Onderhoud en het Werk.

1.5 Documentstructuur Vraagspecificatie

De Vraagspecificatie bestaat uit drie delen met bijlagen en een set van annexen. De samenhang tussen de documenten is schematisch weergegeven in figuur 1.

Figuur 1. Samenhang tussen documenten Vraagspecificatie

De Vraagspecificatie bestaat uit de volgende onderdelen:

- *Vraagspecificatie Algemeen*: dit deel beschrijft de opzet van de contractdocumenten, de uitgangspunten bij de Overeenkomst en de essentie van de Opdracht voor de Opdrachtnemer;
- *Vraagspecificatie Eisen*: dit deel beschrijft aan welke eisen (de onderdelen van) het Meerjarig Onderhoud en het Werk dienen te voldoen;
- *Vraagspecificatie Processen*: dit deel beschrijft aan welke eisen de Werkzaamheden moeten voldoen die opgenomen dienen te worden in het projectmanagementplan (PMP) van de Opdrachtnemer;
- *Bijlagen*: de bijlagen behoren bij het geheel van de Vraagspecificatie en bevatten onder andere de (regio)specifieke gegevens;
- *Annexen*: de annexen behoren bij het geheel van de Vraagspecificatie en bevatten een invulling van de nadere regelingen gerelateerd aan de UAV-GC 2005.

1.6 Structuur Vraagspecificatie Algemeen

Bij de hoofdstukindeling van deze VSA is voor de volgende structuur gekozen:

- Hoofdstuk 2: Missie, doelstellingen, organisatie en strategie Opdrachtgever;
- Hoofdstuk 3: Uitgangspunten Overeenkomst;
- Hoofdstuk 4: Essentie van de Opdracht / Beoogd eindresultaat;

1.7 Verwijzing naar normen

Indien in de Overeenkomst wordt verwezen naar normen etc., of fabricaten etc., als bedoeld in de Aanbestedingswet, dan wordt deze verwijzing geacht vergezeld te gaan van de woorden "of gelijkwaardig".

1.8 Leeswijzer

De gebruikte begrippen, definities en afkortingen in deze VSA zijn terug te vinden in **bijlage AZ "Begrippen, definities en afkortingen"** bij de Vraagspecificatie.

De VSA kan het beste gelezen worden vóór de Vraagspecificatie Eisen en vóór de Vraag-specificatie Processen.

2 Missie, doelstellingen, organisatie en strategie Opdrachtgever

2.1 Missie

Rijkswaterstaat is de uitvoeringsorganisatie van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. We beheren en ontwikkelen de rijkswegen, -vaarwegen en -wateren en zetten in op een duurzame leefomgeving.

Samen met anderen werken we aan een land dat beschermd is tegen overstromingen. Waar voldoende groen is, en voldoende en schoon water. En waar je vlot en veilig van A naar B kunt.

Samen werken aan een veilig, leefbaar en bereikbaar Nederland. Dat is Rijkswaterstaat.

Zie ook: <https://www.rijkswaterstaat.nl/over-ons/onze-organisatie/onze-missie/index.aspx>.

2.1.1 Veiligheid

Samen met andere waterbeheerders zoals waterschappen, provincies en gemeentes, beschermt RWS ons land tegen overstromingen.

Zie ook: <https://www.rijkswaterstaat.nl/over-ons/onze-organisatie/onze-missie/veiligheid.aspx>.

2.1.2 Leefbaar Nederland

Het werkterrein van RWS is de openbare ruimte. We worden hiermee voor dilemma's geplaatst, omdat de belangen van mensen, organisaties en natuur in die publieke ruimte vaak verschillen.

Zie ook: <https://www.rijkswaterstaat.nl/over-ons/onze-organisatie/onze-missie/leefbaarheid.aspx>.

2.1.3 Bereikbaar Nederland

Nederland bereikbaar houden is ook een kwestie van samenwerken. Met provincies, gemeentes en bedrijven werkt RWS aan een betere spreiding van het verkeer over de dag.

Zie ook: <https://www.rijkswaterstaat.nl/over-ons/onze-organisatie/onze-missie/bereikbaarheid.aspx>.

2.2 Algemene doelstellingen RWS

RWS streeft met de Overeenkomst en de in de Vraagspecificatie opgenomen eisen de onderstaande doelstellingen na:

Doel 1: Handhaven functionaliteiten

De bestaande functionaliteiten van het Areaal dienen minimaal te worden gehandhaafd.

Doel 2: Bereiken en behouden goed werkende staat

Het Areaal (netwerkschakels) dient in goede staat te worden gehouden, conform de RAMSSHEEP aspecten.

Doel 3: Handhaven acceptabel onderhoudsniveau

Het Areaal dient zodanig te worden onderhouden, dat de veiligheid voor mens en omgeving is gewaarborgd en het gebruik van het netwerk door de gebruiker als comfortabel wordt ervaren.

Doel 4: Minimale hinder / maximale doorstroming

Het onderhoud aan het Areaal dient op zodanige wijze uitgevoerd te worden, dat zo min mogelijk hinder voor de gebruiker en/of het (scheepvaart)verkeer ontstaat en de doorstroming van het (scheepvaart)verkeer zo min mogelijk wordt beperkt.

Doel 5: Publieksgericht handelen

Bij het uitvoeren van onderhoud aan het Areaal dient rekening te worden gehouden met de omgeving en de (vaar)weggebruikers.

Doel 6: Duurzaamheid

Onderhoudsmaatregelen en het onderhoud aan het Areaal dienen zodanig plaats te vinden, dat het milieu niet of, indien dit onontkoombaar is, zo min mogelijk wordt belast.

Doel 7: Behoud ecologische waarden

Onderhoudsmaatregelen en het onderhoud aan het Areaal dienen zodanig te worden uitgevoerd, dat natuurwaarden in (weg)bermen, oevers, andere groene terreinen en waterpartijen behouden en waar mogelijk bevorderd worden. Verstoringen van flora en fauna door Werkzaamheden dienen waar mogelijk vermeden te worden.

Doel 8: Veiligheid

Werkzaamheden aan het Areaal dienen zodanig plaats te vinden, dat de veiligheid voor mens en omgeving niet of, indien dit onontkoombaar is, zo min mogelijk in het geding is. Hiertoe behoort ook proactief bijdragen aan het verminderen van het aantal storingen en incidenten in het Areaal, ondermeer door het uitvoeren van preventief onderhoud.

Van de Opdrachtnemer wordt verlangd dat hij te allen tijde kan aantonen dat de Werkzaamheden, die hij uitvoert om te voldoen aan de verplichtingen volgens de Overeenkomst, bijdragen aan de bovengenoemde doelstellingen en in alle gevallen daarmee niet strijdig zijn.

2.3 Organisatie RWS

2.3.1 Algemeen

De organisatie van RWS is hieronder globaal weergegeven.

Actuele informatie over de organisatie van RWS is te vinden via: <https://www.rijkswaterstaat.nl/over-ons/onze-organisatie/index.aspx>

Figuur 2. Organisatie Rijkswaterstaat

De Opdrachtgever voor de Overeenkomst is RWS-CIV. Actuele informatie over de RWS-CIV organisatie is te vinden via: <https://www.rijkswaterstaat.nl/over-ons/onze-organisatie/organisatiestructuur/centrale-informatievoorziening/index.aspx>.

2.3.2 Regio's en districten

Meer informatie over de regio's en districten van RWS is terug te vinden in hoofdstuk 1.1. van bijlage AA "Verkeersmanagement voor werk in uitvoering op rijkswegen" bij de Vraagspecificatie.

Actuele informatie over de regio's en districten van RWS is te vinden via: <https://www.rijkswaterstaat.nl/over-ons/contact/adressen/index.aspx>.

2.3.3 Verkeer- en Watermanagement (VWM)

Actuele informatie over Verkeer- en Watermanagement en de Verkeerscentrales is te vinden via: <https://www.rijkswaterstaat.nl/over-ons/onze-organisatie/organisatiestructuur/verkeer-en-watermanagement>.

2.3.4 *Projectorganisatie van de Opdrachtgever (RWS- CIV)*

Bij de uitvoering van de Overeenkomst wordt door de Opdrachtgever een projectorganisatie ingericht die is gebaseerd op het zogeheten IPM-model (Integraal Project Management). Hierin worden vijf rollen onderscheiden:

1. **Projectmanager:** geeft leiding aan het projectteam en is primair verantwoordelijk voor het bereiken van het Projectresultaat binnen de vooraf gestelde randvoorwaarden ten aanzien van tijd en geld;
2. **Contractmanager:** is verantwoordelijk voor de procesmatige beheersing van het vaststellen van de inkoopbehoefte, het opstellen van het inkoopplan, de contractvoorbereiding en de inkoop en beheersing van de Overeenkomst binnen de randvoorwaarden van tijd, geld, kwaliteit en risico;
3. **Technisch Manager:** is verantwoordelijk voor de technisch inhoudelijke inbreng in het project;
4. **Omgevingsmanager:** is verantwoordelijk voor de interactie met de omgeving om het project gerealiseerd te krijgen binnen de publieksrechtelijke en privaatrechtelijke randvoorwaarden;
5. **Manager projectbeheersing:** is intern RWS verantwoordelijk voor de projectbrede beheersing van het project op de aspecten tijd/planning, geld/budget, kwaliteit, scope en risicobeheersing. De manager projectbeheersing is ook verantwoordelijk voor de projectbrede voortgangsrapportages en documentbeheersing.

Rijkswaterstaat regio Noord Oost Nederland (hierna RWS-NON) bestaat uit Rijkswaterstaat regio Oost-Nederland (hierna RWS-ON) en Rijkswaterstaat regio Noord-Nederland (hierna RWS-NN). RWS-ON verzorgt onderhoud, beheer en aanleg van (snel)wegen en hoofdvaarwegen in Overijssel en Gelderland. RWS-NN verzorgt onderhoud, beheer en aanleg van (snel)wegen en hoofdvaarwegen in Drenthe, Friesland en Groningen. Voor de dagelijkse gang van zaken heeft de Opdrachtnemer te maken met 1 contractmanager, 1 contractadviseur, 1 technisch adviseur en 2 regionale omgevingsmanagers, 1 voor RWS-ON en 1 voor RWS-NN.

In het kader van de Overeenkomst zijn de contractuele relaties tussen de Opdrachtgever en de Opdrachtnemer vastgelegd conform de beschrijving hiervan in de UAV-GC 2005.

2.3.5 *Organisatie van de Beheerder (RWS-NON en RWS VWM)*

In het kader van zijn verantwoordelijkheden als Beheerder van het Areaal en de functies die daarbinnen door de infrastructurele netwerken vervuld moeten worden, onderscheidt RWS de onderstaande rollen:

- **Assetmanager(s):** is verantwoordelijk voor de instandhouding van het Areaal van de Regio en voor het programmeringsbudget van de Regio, zowel binnen in de verkeerscentrale als buiten in het bedieningsgebied van de verkeerscentrale, dus 'van lus tot lessenaar';
- **Verkeersmanager:** namens de RWS regio zorgt deze medewerker van VWM er voor dat het verkeer op hoofd(vaar)wegen soepel en veilig verloopt;
- **Netwerkmanager:** zoekt aansluiting bij het geheel van wegen en vaarwegen en werkt daardoor intensief samen met andere netwerkbeheerders, regionale partners en gebruikers en belanghebbenden om een goede afweging te maken tussen beheer en verkeer;
- **Assetmanager VWM:** is verantwoordelijk voor de instandhouding van het instrumentarium in de Verkeerscentrale Midden/Noordoost Nederland en draagt zorg voor de interne netwerken;
- **Transitiemanager VWM:** is verantwoordelijk voor het op een gecontroleerde wijze doorvoeren van veranderingen in de werkprocessen en veranderingen in het Areaal

voor de uitvoering van operationeel verkeersmanagement door de Verkeerscentrales;

- **Resource manager VWM:** is verantwoordelijk voor het monitoren van en het rapporteren over de dienstverlening van de Verkeerscentrales met betrekking tot de uitvoering van operationeel verkeersmanagement;
- **Hoofd Verkeerscentrale VWM:** is verantwoordelijk voor alle zaken gerelateerd aan de Verkeerscentrale (en is ten allen tijde primair verantwoordelijk voor het toegangsbeheer en de naleving van het toegangsbeleid).

De Beheerder voert onafhankelijk van de projectorganisatie (par. 2.3.4) publiekrechtelijke (handhavings-)taken uit, die van invloed kunnen zijn op de Werkzaamheden van de Opdrachtnemer.

2.4 Strategie Opdrachtgever

2.4.1 Inleiding

Om het gewenste serviceniveau waaraan de rijkswegen moeten voldoen te bereiken, maakt RWS gebruik van DVM-systemen.

In het kader van het toekomstvast maken van de DVM-systemen worden de komende jaren de bestaande wegkant stations (WKS) vervangen door intelligente wegkant stations (iWKS). Het functioneel beheer van deze iWKS-en wordt verzorgd door het DevOps team Onze Release Train (hierna ORT-iWKS) binnen RWS-CIV. De Opdrachtnemer werkt samen met ORT-iWKS bij het oplossen van calamiteiten, incidenten, storingen en gebreken aan de iWKS-en. Hierbij heeft het ORT-iWKS integraal inzicht in de functionele werking van het iWKS, waardoor zij in staat is om de Opdrachtnemer te ondersteunen bij storingsoplossingen en incidentafhandelingen. ORT-iWKS is binnen de Overeenkomst geclassificeerd als een voorgeschreven zelfstandig hulppersoon.

Om de beschikbaarheid en betrouwbaarheid van het RWS IT-Netwerk te verhogen, heeft RWS-CIV-IRN enkele jaren geleden een opdrachtnemer geworven die zich specifiek bezighoudt met de Field Services activiteiten aan het RWS IT-Netwerk. Deze opdrachtnemer wordt hierna FS-IRN genoemd en verzorgt alle installatie- en herstelwerkzaamheden aan de glasvezelinfrastructuur en de netwerkapparatuur van het NNV/VICnet tussen de DVM-systemen en de Verkeerscentrales. De Opdrachtnemer werkt samen met FS-IRN bij het oplossen van calamiteiten, incidenten, storingen en gebreken aan NNV/VICnet. FS-IRN is binnen de Overeenkomst geclassificeerd als een voorgeschreven zelfstandig hulppersoon.

2.4.2 Strategie Verkeersmanagement Informatievoorziening

De informatievoorziening van RWS heeft als strategie standaardisatie en uniformering van haar producten, diensten en samenwerking zonder daarbij de specifieke wensen vanuit de organisatie van RWS uit het oog te verliezen. Niet alleen regionale verschillen, maar ook verschillen tussen domeinen (zoals scheepvaart of wegverkeer) werken beperkend om efficiënte standaard-IV toe te passen. Standaardisering over de domeinen heen leidt tot meer uniforme platformen en is meer gericht op organisatie brede functionaliteiten. Bestaande oplossingen worden hergebruikt en voorzieningen zijn (Rijks)breed inzetbaar.

De Opdrachtgever heeft in lijn met deze strategie de ambitie om harmonisatie te realiseren in de verkeersmanagement IV-keten en de prestaties van de dienstverlening in de verkeersmanagement IV-keten op een hoger niveau te tillen. Het realiseren van deze

ambitie betekent voor de Opdrachtgever een verandering in de uitvoering van haar activiteiten. De Opdrachtgever verlegt daartoe haar focus naar het invullen van een regierol in de keten, met als doel om te komen tot een overzichtelijk landschap van overeenkomsten, waarin flexibiliteit is gerealiseerd om toekomstige ontwikkelingen te kunnen faciliteren. Deze ambitie kan de Opdrachtgever alleen realiseren samen met de opdrachtnemers in de verkeersmanagement IV-keten.

Een belangrijke opdrachtnemer voor de bewerkstelling van deze ambitie is de SI. De SI is een externe partij die voor een groot deel de operationele processen in de verkeersmanagement IV-keten beheert en coördineert.

De SI gaat hiervoor relaties aan met de leveranciers van alle schakels in de keten. Randvoorwaardelijk is dat de keten is onderverdeeld in heldere (deel)verantwoordelijkheden. Hierdoor wordt de werking van de keten (lus tot lessenaar) regio-onafhankelijk geborgd. CIV gebruikt IV bouwblokken om systemen landelijk uniform te beheren. Het gebruik van deze IV bouwblokken ondersteunt het regio-onafhankelijker organiseren. De SI verzorgt als zaalbeheerder tevens een deel van de instandhoudingsactiviteiten binnen de Verkeerscentrale.

De afspraken tussen de SI en de diverse opdrachtnemers in de verkeersmanagement IV-keten worden vastgelegd in een Operational Level Agreement (OLA); zo ook de afspraken tussen de SI en de Opdrachtnemer voor de Overeenkomst.

2.4.3 *Rolverdeling tussen de SI en de Opdrachtnemer*

De Opdrachtnemer wordt vanuit de SI gezien als één van de opdrachtnemers in de verkeersmanagement IV-keten (ook wel service providers genoemd) en wordt procesmatig ook als een service provider behandeld door de SI conform de SIAM methodiek.

Om een consistente end-to-end integratie in de verkeersmanagement IV-keten te bewerkstelligen, is het van belang dat de Opdrachtnemer en de SI goed met elkaar samenwerken en dat de Opdrachtnemer acteert conform de SIAM methodiek. Hierbij verzorgt de SI voor de Opdrachtnemer het administratieve toegangsverleningsproces tot de technische ruimten van de Verkeerscentrale, conform de procesbeschrijvingen in het Handboek Security RWS deel I t/m VI en het CIV_VM_Handboek voor projecten organisatie v2.0. Hierbij legt de SI de security voorzieningen vast in een locatiebeveiligingsplan, waar de Opdrachtnemer zich aan moet houden bij het uitvoeren van werkzaamheden in de technische ruimten van de Verkeerscentrale. Ook het administratieve proces rondom de toegangsverlening tot de centrale VICnet ruimten (hierna CVR-en) langs de wegkant, wordt verzorgd door de SI.

De fysieke toegangsverlening tot de technische ruimten in de Verkeerscentrale wordt verzorgd door de SI, terwijl de Opdrachtnemer verantwoordelijk is voor de fysieke toegangsverlening tot de (i)WKS-en de CVR-en langs de wegkant conform de procesbeschrijvingen in het Handboek Security RWS deel I t/m VI.

De samenwerking tussen de Opdrachtnemer en de SI wordt in detail vastgelegd in een OLA tussen de Opdrachtnemer en de SI, waarbij de belangrijkste werkafspraken tussen de Opdrachtnemer en de SI reeds zijn vastgesteld voor de belangrijkste ITIL processen (beheerprocessen IT). De RAsCI tabellen behorende bij de ITIL processen zijn, samen met de visualisatie van deze processen, opgenomen in **bijlage T "Coördinatie van nevenopdrachtnemers, derden en voorgeschreven zelfstandige hulppersonen"** bij de Vraagspecificatie.

2.4.4 *Rolverdeling tussen CCMKO en de Opdrachtnemer*

De Opdrachtnemer wordt vanuit CCMKO gezien als de oplospartij achter de SI VM voor de DVM-keten in het beheergebied RWS-NON. Om een snel herstel van incidenten te bewerkstelligen is het van belang dat de Opdrachtnemer en CCMKO goed met elkaar samenwerken.

2.4.5 *Rolverdeling tussen ORT-iWKS en de Opdrachtnemer*

De Opdrachtnemer wordt vanuit ORT-iWKS gezien als de onderhoudspartij voor de iWKS hardware. Om een goede beschikbaarheid en betrouwbaarheid van de iWKS-en te bewerkstelligen, is het van belang dat de Opdrachtnemer en ORT-iWKS goed met elkaar samenwerken. Deze samenwerking wordt in detail vastgelegd in een OLA tussen de ORT-iWKS en de Opdrachtnemer, waarbij de belangrijkste werkafspraken tussen de Opdrachtnemer en ORT-iWKS reeds zijn vastgesteld voor de belangrijkste ITIL processen (beheerprocessen IT).

De RAsCI tabellen behorende bij de ITIL processen zijn, samen met de visualisatie van deze processen, opgenomen in **bijlage T "Coördinatie van nevenopdrachtnemers, derden en voorgeschreven zelfstandige hulppersonen"** bij de Vraagspecificatie.

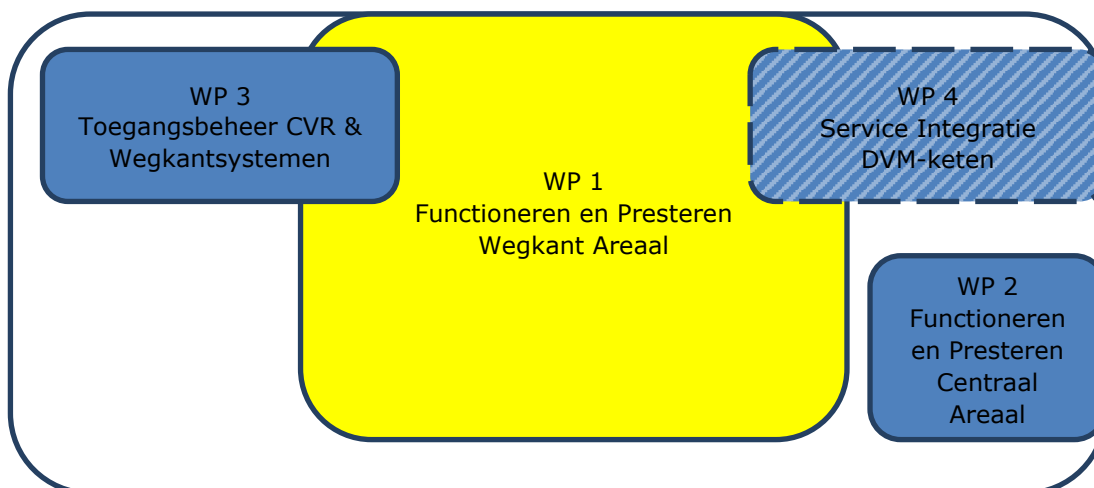
2.4.6 *Rolverdeling tussen FS-IRN en de Opdrachtnemer*

De Opdrachtnemer wordt vanuit FS-IRN gezien als de toegangsverleningspartij tot de (i)WKS-en en de CVR-en. Om een goede beschikbaarheid en toegankelijkheid van de (i)WKS-en en de CVR-en te bewerkstelligen, is het van belang dat de Opdrachtnemer en FS-IRN goed met elkaar samenwerken. Deze samenwerking wordt in detail vastgelegd in een OLA tussen de FS-IRN en de Opdrachtnemer.

2.5 Scope Werkzaamheden

2.5.1 Inleiding

Door de introductie van de SI als zaalbeheerder en als operationeel coördinator voor de verkeersmanagement IV-keten en door de introductie van bouwblokken, wijzigt de rol van de Opdrachtnemer ten opzichte van de huidige VODK-overeenkomsten. De VODK-werkzaamheden zijn daartoe opgedeeld in vier werkpakketten. Deze vier werkpakketten zijn hieronder weergegeven in figuur 4.

Figuur 4. Overzicht opdeling huidige VODK werkzaamheden in 4 werkpakketten

De Werkzaamheden voor de Overeenkomst bestaan uit werkpakket (WP) 1, 2 en 3. Werkpakket 4 wordt verzorgd door de SI en maakt geen onderdeel uit van de scope voor de Overeenkomst.

2.5.2 Werkpakket (WP) 1 Functioneren en Presteren wegkant Areaal

Werkpakket 1 betreft het Functioneren en Presteren van het Areaal langs de wegkant. Dit werkpakket bevat ten minste de volgende Werkzaamheden:

1. Het uitvoeren van vast en klein variabel onderhoud om het Functioneren en Presteren van het Areaal te waarborgen;
2. Het inrichten van onderhoudsmanagement en risicomanagement voor lifecycle beheer, naast het uitvoeren van Onderhoudswerkzaamheden zelf;
3. Proactief monitoren, analyseren en (laten) herstellen (evt. met kleine vervangingen) van schades, storingen en gebreken;
4. Functionaliteit herstellen bij calamiteiten en incidenten met aansluitend definitief herstel;
5. Verstrekken van monitoring- en sturingsinformatie aan de Opdrachtgever op basis van onderhoudservaringen, schouwen en inspecties;
6. Het actueel houden en verbeteren van bestaande en benodigde areaal- en CMDB gegevens, documentatie en configuratiegegevens en -instellingen
7. Operationele coördinatieverplichting op (voorgeschreven) zelfstandige hulppersonen en "underpinning contracts"; ondermeer storingsmeldingen aan hen doorsturen en het coördineren van hun veiligheidsplannen voorafgaand aan de Werkzaamheden;
8. Het voeren van raakvlakbeheer met projecten en het coördineren van naadloos schadeherstel veroorzaakt door PC-Droog aannemer.

2.5.2.1. Beheer en onderhoud iWKS-en als onderdeel van WP1

Binnen de looptijd van de Overeenkomst worden de huidige wegkantsystemen in RWS - NON vervangen door intelligente wegkantsystemen (iWKS-en). Deze vervanging vindt projectmatig plaats, ondermeer via de raamovereenkomst Realisatie Openbare verlichting & DVM-Systemen (hierna RODS) van RWS. Na meerdere tussentijdse transitie dient de Opdrachtnemer deze iWKS-en te onderhouden conform de eisen voortvloeiende uit de Overeenkomst.

2.5.3 Werkpakket (WP) 2 Functioneren en Presteren centraal Areaal

Werkpakket 2 betreft het Functioneren en Presteren van een deel van het Areaal in de Verkeerscentrales. Dit werkpakket bevat ten minste de volgende Werkzaamheden:

1. Het uitvoeren van vast en klein variabel onderhoud om het Functioneren en Presteren van het Areaal te waarborgen;
2. Het inrichten van onderhoudsmanagement en risicomanagement voor lifecycle beheer, naast het uitvoeren van Onderhoudswerkzaamheden zelf;
3. Proactief monitoren, analyseren en (laten) herstellen (evt. met kleine vervangingen) van schades, storingen en gebreken;
4. Functionaliteit herstellen bij calamiteiten en incidenten met aansluitend definitief herstel;
5. Verstrekken van monitoring informatie aan de Opdrachtgever op basis van schouwen en inspecties;
6. Het actueel houden en verbeteren van bestaande en benodigde areaal- en CMDDB gegevens, documentatie en configuratiegegevens en -instellingen;
7. Operationele coördinatieverplichting op (voorgeschreven) zelfstandige hulpverleners en "underpinning contracts"; ondermeer storingsmeldingen aan hen doorsturen en het coördineren van hun veiligheidsplannen voorafgaand aan de Werkzaamheden;
8. Het voeren van raakvlakbeheer met projecten en het coördineren van een naadloze overname van areaalmutaties ten gevolge van projecten.

N.B.: De Opdrachtgever is van plan om gedurende de looptijd van de Overeenkomst de systemen voor bediening en besturing van objecten (werkplekdiensten ORBB (voorheen UWW), 'bedienen, bewaken en besturen bruggen en tunnels' (3B), video en audio) te vervangen door gestandaardiseerde bouwblokken. Onderhoud van deze bouwblokken zal worden uitgevoerd door opdrachtnemers van de betreffende bouwblokken.

2.5.4 Werkpakket (WP) 3 Toegangsbeheer CVR-ruimten & wegkantsystemen

Werkpakket 3 betreft het verzorgen en bewaken van de fysieke toegangsverlening tot de CVR-ruimten en de wegkantsystemen, alsmede het verzorgen van de eerste storingsanalyse voor de CVR-ruimten vanuit de rol als toegangsverlener.

N.B.: De Opdrachtgever onderzoekt de mogelijkheid om het verzorgen en bewaken van de fysieke toegangsverlening tot de CVR-ruimten gedurende de looptijd van de Overeenkomst over te dragen aan FS-IRN.

2.5.5 *Buiten scope*

Werkpakket (WP) 4 service integratie verkeersmanagement IV-keten.

1. Service integratie coördinatie van het totale DVM-areaal (wegkant en centraal) is onderdeel van de taken van de SI en niet van de Opdrachtnemer. De SI gebruikt de Opdrachtnemer als Single Point of Contact (SPOC) voor de POLO-LOC opdrachtnemers en ORT-iWKS van RWS-CIV in geval van storingsherstel en/of incidentafhandeling.

Naast werkpakket 4 zijn ten minste de volgende werkzaamheden buiten scope van de Overeenkomst:

2. Groot variabel onderhoud en vernieuwingen aan het Areaal;
3. Beheer en onderhoud glasvezel IT-netwerkinfrastructuur tussen de wegkantapparatuur, de CVR-en en de Verkeerscentrale;
4. Fysieke toegangsverlening tot de Verkeerscentrale;
5. Toekenningsproces aanvraag sleutel/TAG voor CVR-ruimten.

In **bijlage A "Informatie Areaal"** bij de Vraagspecificatie, is de demarcatie tussen de werkpakketten en de demarcatie binnen de werkpakketten opgenomen, evenals de demarcatie van de koppelingen tussen de DVM-systemen langs de wegkant en andere RWS-objecten (bijvoorbeeld tunnels en LIB/BIV koppelingen).

3 Uitgangspunten van de Overeenkomst

Door in te schrijven op de Overeenkomst geeft de Opdrachtnemer aan dat hij zich bewust is van en zich committeert aan het bereiken van de doelen en resultaten zoals opgenomen in de Vraagspecificatie.

3.1 Intentie van de Overeenkomst

Van de Opdrachtnemer wordt verwacht dat de functionaliteit, de prestaties, de betrouwbaarheid en de beschikbaarheid van het Areaal in stand worden gehouden en, indien overeengekomen, worden verbeterd ondermeer door het uitvoeren van upgradewerkzaamheden. Van de Opdrachtnemer wordt tevens verwacht dat hij de hiervoor benodigde Werkzaamheden met de onderliggende processen identificeert, optimaliseert en uitvoert en de resultaten hiervan verifieert, analyseert en verbetert.

Van de Opdrachtnemer wordt verwacht dat hij de Werkzaamheden zodanig inricht, dat deze maximaal bijdragen aan de missie en de doelstellingen van de Opdrachtgever, onder andere door:

1. zichtbaar invulling te geven aan goed huisvaderschap bij het identificeren en verichten van zijn Werkzaamheden en zo nodig in overeenstemming met de Opdrachtgever Verbeter- en/of Investeringsvoorstellen te doen, gedurende de uitvoering van de Overeenkomst;
2. publieksgericht te werken waarbij de veiligheid, de beschikbaarheid en de betrouwbaarheid van de functies en het Functioneren en Presteren van het Areaal zo groot mogelijk zijn;
3. zijn Onderhoudswerkzaamheden uit te breiden met onderhoudsmanagement en risicomanagement ten behoeve van duurzaamheid en lifecycle beheer ten aanzien van kosten en het Functioneren en Presteren van het Areaal;
4. de voor het beheersen van het Functioneren en Presteren van het Areaal benodigde gegevens actueel te houden en zodanig te verbeteren, dat zowel de Opdrachtnemer als de Opdrachtgever beschikken over een, met gegevens onderbouwd, actueel, betrouwbaar, compleet en bruikbaar overzicht van de toestand, de betrouwbaarheid en de beschikbaarheid van het Areaal;
5. de Opdrachtgever gegevens beschikbaar te stellen en te informeren over (de ontwikkeling van) de toestand van het Areaal, zodat de Opdrachtgever op een beheerste wijze het Functioneren en Presteren van het Areaal kan managen, de onderhoudsstrategieën kan actualiseren, de hieruit voortkomende benodigde investeringen (Activiteiten) kan (laten) bepalen en de planning van al geprognosticeerde investeringen kan (laten) bijstellen.

3.2 Basisprincipes van de Overeenkomst

3.2.1 De Overeenkomst

De Opdrachtgever wil het Areaal op een effectieve, efficiënte gebruikersvriendelijke manier beheren. De Opdrachtgever beheert het Areaal, onder andere, door het identificeren en prioriteren van risico's op verlies van Functioneren en Presteren van het Areaal (op de langere termijn) en opvolgend het definiëren en programmeren van maatregelen om deze risico's te beheersen. De keuzes met betrekking tot de te nemen maatregelen vormen het beheerregime.

Het beheerregime kan gericht zijn op het (continu) handhaven van een bepaald instandhoudingsniveau teneinde het Functioneren en Presteren van het Areaal op routinematige basis te borgen voor onbepaalde tijd. Het beheerregime kan ook gericht zijn op het, met behoud van het Functioneren en Presteren van het Areaal, beheerst laten verlopen van het instandhoudingsniveau tot een bepaalde ondergrens in combinatie met een planbare variabele upgrade van het instandhoudingsniveau.

3.2.2 *De Werkzaamheden*

De Werkzaamheden voortvloeiende uit de Overeenkomst hebben tot doel:

1. het Functioneren en Presteren van het Areaal te waarborgen;
2. de bestaande risico's en de ontwikkeling van risico's ten aanzien van het Functioneren en Presteren van het Areaal te monitoren, te mitigeren en te beheersen;
3. de Opdrachtgever te informeren over het Functioneren en Presteren van het Areaal en de ontwikkeling van (risico's voor) het Functioneren en Presteren van het Areaal en de beheersing en mitigatie van deze risico's te borgen in (beheer) management-systemen;
4. de opgedragen upgradewerkzaamheden uit te voeren.

De Overeenkomst beschrijft de randvoorwaarden en minimale eisen die gesteld worden aan het in de Overeenkomst opgenomen Meerjarig Onderhoud en Werk en de uit de Overeenkomst voortvloeiende Werkzaamheden. Daarnaast beschrijft de Overeenkomst de doelen waaraan de Opdrachtnemer een bijdrage dient te leveren. De Overeenkomst laat de Opdrachtnemer maximaal vrij in de wijze van organisatie en uitvoering van zijn Werkzaamheden.

3.2.3 *Projectmanagementplan (PMP)*

Daar waar de Opdrachtgever grote risico's ziet voor het Functioneren en Presteren van het Areaal zijn specifieke eisen opgenomen met betrekking tot de minimaal door de Opdrachtnemer in te richten processen/Werkzaamheden. Dit ontslaat de Opdrachtnemer echter niet van zijn verantwoordelijkheid alle Werkzaamheden te verrichten die nodig zijn om het Functioneren en Presteren van het Areaal te waarborgen. De Opdrachtnemer dient zijn eigen processen en de processen die voortvloeien uit de eisen in de Overeenkomst, te integreren in een Projectmanagementplan (PMP), zoals beschreven in de Vraagspecificatie Processen.

3.2.4 *Relatie Opdrachtgever – Opdrachtnemer*

De Overeenkomst gaat uit van gelijkwaardigheid tussen de Opdrachtnemer en de Opdrachtgever en richt zich op een positieve samenwerking tussen partijen, overigens met inachtneming van elkaars belangen en doelstellingen.

3.2.5 *Verantwoordelijkheden*

De Overeenkomst beoogt, als basis voor samenwerking, een expliciete verdeling van verantwoordelijkheden tussen de Opdrachtgever en de Opdrachtnemer. De Opdrachtgever stelt vóór start van de Overeenkomst de Opdrachtnemer zo goed mogelijk in kennis van het Areaal. De Opdrachtgever verstrekt de Opdrachtnemer daarbij een zo actueel, betrouwbaar en compleet mogelijk overzicht van de aanwezige risico's ten aanzien van Functioneren en Presteren van het Areaal.

Dit overzicht betreft zowel informatie met betrekking tot risico's voor het dagelijks Functioneren en Presteren van het Areaal, als informatie met betrekking tot risico's ten aanzien van het Functioneren en Presteren van het Areaal op de langere termijn.

De Opdrachtnemer wordt geacht deze kennis te verifiëren en met de Opdrachtgever vóór aanvang van de Werkzaamheden tot uitsluitel te komen over verantwoordelijkheid voor eventueel aangetroffen afwijkingen bij de nulmeting. Nadien is de Opdrachtnemer verantwoordelijk voor het identificeren en wegnemen van alle afwijkingen in het Areaal, zodanig dat aan de eisen voortvloeiende uit de Overeenkomst wordt voldaan, tenzij in de Overeenkomst anders is bepaald.

Tijdens de afronding van de Overeenkomst wordt van de Opdrachtnemer verwacht dat hij proactief bijdraagt aan het overdragen van gestructureerde areaalgegevens en zijn areaalkennis aan de Opdrachtgever en de verkrijgende opdrachtnemer.

4 Essentie van de Opdracht/Beoogd eindresultaat

4.1 De Opdracht

De Opdrachtnemer dient de in het Areaal aangetroffen staat van Functioneren en Presteren en de daarbij aangedragen risico's te beheersen en interventiemomenten te handhaven. Het doen of laten van de Opdrachtnemer mag de aangetroffen staat van Functioneren en Presteren van het Areaal niet doen verslechteren of onder het vereiste instandhoudingsniveau doen komen vóór het opgegeven interventiemoment. Het doen of laten van de Opdrachtnemer mag tevens de aangedragen risico's niet doen vergroten of geplande onderhoudsinterventies (maatregelen) niet eerder noodzakelijk doen zijn. De Opdrachtnemer dient voor het bereiken van het bovenstaande de Werkzaamheden voortvloeiende uit de Overeenkomst onder de werking van zijn kwaliteitssysteem te brengen.

De Opdrachtnemer dient door middel van het verrichten van Onderhoudswerkzaamheden:

1. het Functioneren en Presteren van het Areaal te handhaven aan de hand van de in de Overeenkomst opgenomen eisen;
2. het vereiste instandhoudingsniveau te handhaven aan de hand van de in de Overeenkomst opgenomen eisen;
3. het (kwaliteits)verloop van de door de Opdrachtgever aangedragen risico's en onderhoudsinterventies (maatregelen) met bijbehorende planning te monitoren en beheersen zodanig dat deze risico's niet toenemen en de interventiemomenten niet eerder nodig zijn dan aangegeven in de planning;
4. de Opdrachtgever tijdig in kennis te stellen van wijzigingen in (ontwikkeling van) risico's in het Functioneren en Presteren van het Areaal, voor zover dit logisch voortvloeit uit de scope van de Overeenkomst. De Opdrachtnemer dient daarbij aan te tonen dat de wijziging in (de ontwikkeling van) het risico hem niet verwijtbaar is.

4.2 Beoogd eindresultaat

Voor het prestatiecontract ODW-NON van RWS is het volgende beoogde eindresultaat geformuleerd:

Het meerjarig in stand houden van -, monitoren van - en informeren over de toestand van het Areaal, met (upgrade)werkzaamheden, in de beheergebieden van Rijkswaterstaat Noord Nederland en Rijkswaterstaat Oost Nederland, gedurende de Overeenkomst.

Toelichting:

De essentie van de Opdracht in het bediengebied van de Rijkswaterstaat Verkeerscentrale Noord Oost Nederland gedurende de Overeenkomst is:

1. *Het meerjarig in stand houden van het Areaal;*
2. *Het monitoren, informeren en vastleggen van de toestand van het Areaal;*
3. *Op elk gewenst moment de staat van het Areaal, in samenhang maar ook standalone, in relatie tot de doelstellingen van deze Opdracht met de Opdrachtgever te delen;*
4. *Het adviseren omtrent upgradewerkzaamheden ten behoeve van het verbeteren van het functioneren en presteren van het Areaal;*
5. *Het eventueel uitvoeren van de geadviseerde werkzaamheden.*

Hierbij verloopt de samenwerking in de (DVM)keten naar tevredenheid. De wensen zijn afgestemd, verbeteringen zijn doorgevoerd en de projectrisico's zijn beheerst.

4.3 Projectdoelstellingen

Om het beoogd eindresultaat te behalen zijn de onderstaande drie geprioriteerde projectdoelstellingen geformuleerd.

Projectdoelstelling 1:

Het maximaliseren van de beschikbaarheid van DVM-systemen om zo optimaal bij te dragen aan veiligheid en beschikbaarheid van het hoofdwegennet.

Toelichting:

Het doel van de Opdrachtgever is om de veiligheid en doorstroming van het wegverkeer onder alle omstandigheden zo optimaal mogelijk te laten zijn. De Opdrachtgever wenst van de Opdrachtnemer maatregelen en/of voorstellen om zowel optimale beschikbaarheid van DVM-systemen te borgen als zoveel mogelijk bij te dragen aan beschikbaarheid en/of veiligheid op het hoofdwegennet. Belangrijk uitgangspunt is dat de Opdrachtgever verbetering(en) van de beschikbaarheid van DVM-systemen wil krijgen die bijdragen aan (verbetering van) de beschikbaarheid en/of veiligheid van het hoofdwegennet.

Voor het bijdragen aan deze projectdoelstelling, kan onder meer gedacht worden aan de volgende voorbeelden:

- Het voorkomen van voor Opdrachtgever onvoorspelbare uitval bij (dreigende) storingen;
- Het uitvoeren van werkzaamheden door de Opdrachtnemer met zo min mogelijk overlast inclusief veiligheid;
- Het borgen dat het DVM-systeem zo lang mogelijk storingsvrij functioneert;
- Het verkorten van het herstelproces, specifiek voor functioneel- en definitief herstel.

Projectdoelstelling 2:

Zo snel en zo veel mogelijk actueel, betrouwbaar en compleet (ABC) meerjarig inzicht in het functioneren, presteren, de risico's en kansen van het Areaal en van Areaaldata in de systemen van RWS.

Toelichting:

De Opdrachtgever wenst zo veel mogelijk te worden meegenomen door de Opdrachtnemer in de mogelijke risico's en kansen van het Areaal in relatie tot de scope van deze opdracht. De aantoonbare relatie tussen het op orde brengen van het areaal en projectdoelstelling 1 heeft de voorkeur. De huidige staat van de areaalgegevens is onvoldoende ABC en de Opdrachtgever en de Opdrachtnemer zijn beiden gebaat om dit op orde te krijgen. De Opdrachtgever is zich bewust dat dit in nauwe samenwerking met de Opdrachtnemer moet worden afgestemd, waarin de Opdrachtnemer duidelijk aangeeft wie welke verantwoordelijkheid heeft bij de voorgestelde aanpak. Tevens wenst de Opdrachtgever van de Opdrachtnemer dat het beheermanagementsysteem (BMS) van RWS altijd op orde is.

Voor het bijdragen aan deze projectdoelstelling, kan onder meer gedacht worden aan de volgende voorbeelden:

- Verbetervoorstellen op basis van risico- en kansprofielen;
- Transparant en structureel inzicht geven in het Areaal en areaaldata, inclusief de omissies daarvan;
- Verwerken van nieuwe data bij overdracht vanuit andere projecten.

Projectdoelstelling 3:

De realisatie van het prestatiecontract draagt zoveel mogelijk bij aan duurzaamheidsambities van RWS met focus op klimaatneutraliteit en circulariteit.

Toelichting:

Het doel van de Opdrachtgever is dat de Opdrachtnemer aantoonbaar inzicht geeft hoe hij bijdraagt aan de duurzaamheidsambities van RWS: 'In 2030 zijn we klimaatneutraal, gebruiken we 50% minder primaire grondstoffen en werken we circulair'.

Voor het bijdragen aan deze projectdoelstelling, kan onder meer gedacht worden aan de volgende voorbeelden:

- Netto CO2 uitstoot (dit extra naast de CO2 prestatieladder),
- Energiereductie,
- Stimuleren van circulair werken,
- Bijdragen aan hoogwaardige afvalstromen,
- Slimmer omgaan met reisbewegingen,
- Beperken van files.

Achtergrondinformatie Klimaatneutraliteit en Circulariteit van RWS

Met klimaatneutraal werken zorgt RWS er voor dat de CO2 uitstoot in de keten naar 0 (nul) wordt gereduceerd. Met circulair werken zorgt RWS ervoor dat objecten, onderdelen en materialen zo lang mogelijk in de kringloop blijven.

Dit doet RWS door:

- i. bestaande wegen, sluizen, gebouwen, etcetera zo lang mogelijk in stand te houden;
- ii. bij vervanging en aanleg circulair te ontwerpen uitgaande van ondermeer preventie, losmaakbaarheid en circulaire materialen;
- iii. vrijkomende objecten, onderdelen en materialen hoogwaardig te hergebruiken of hoogwaardig te recyclen.

RWS gebruikt onder meer de circulaire ontwerpprincipes om praktische invulling te geven aan circulariteit. Voor nadere informatie zie:

- i. Circulaire ontwerpprincipes Rijkswaterstaat [[Factsheet](#)];
- ii. Circulair ontwerpen (platformcb23.nl).

Algemeen uitgangspunt

De Opdrachtgever wenst dat de Opdrachtnemer, om zich goed te kunnen bewegen in het complexe samenwerkingsnetwerk (coördinatieverplichting met o.a. samenwerkingspartners), zich met een adequate aanpak hierop aanpast. Dit uitgangspunt is van toepassing op **alle drie de projectdoelstellingen**.